

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt I. De vasis sacris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

INTENTIO, ET DIVISIO OPERIS.

PRÆCEDENTIBUS de Confessione, & de Communione duobus Opusculis ideo connecto tertium de Sacrificio Missæ celebrando: quia inter hæc tria magis præcedit quasi innata connexio. In quo quidem tertio Opusculo primum instituo de iis, quæ ad Sacerdotem pertinent, antequam Sacrum faciat. Secundo de iis, quæ ad eundem spectant, dum actu celebrat. Tertium de iis, quæ postea. Prosequar omnium bonorum Author, & donator Deus.

LIBER DECIMUS

De iis quæ ad Sacerdotem pertinent, antequam Missam celebret.

PROOEMIUM.

PRÆTER ordinem Sacerdotij nulla censura impediri, de qua re agere institui non est) tria video ad quæ reduci possunt ea quæ Sacerdoti proximè sunt necessaria ad tantum Sacrificium celebrandum. Primum, status gratiæ. Secundum, consilio Sacramentalis, in eo qui mortalis peccati nondum confessi, si est conficius, licet quantumcumque contritus sibi videatur. Tertium quadam extrinseca à sacris Canonibus potissimum instituta ad sacrificium ritè, & reverenter peragendum. Tale est ieiunium, sacra vasa, sacra vestes, ornamenta Altaris, locus, tempus, & huiusmodi similia; nam de virtutum actibus agere, quibus se Sacerdotem præparare ante Missam congruum est, ad nos, qui conscientiam casus explicare intendimus nequaquam spectat.

2. Quoniam verò de primo, & secundo satis abundè in præcedenti Opusculo de Communione expeditè peragenda, cap. præsertim primo discevimus, inde habere potes, quæ de his scitu sunt necessaria, quæque hic describere supervacaneum esse. De tertio item, quoad ieiunium naturale, & quædam alia omnibus fidelibus Eucharistiam susceperis communia ibidem cap. præsertim secundo sufficienter egimus. Superest igitur de cæteris, quæ Sacerdotum magis sunt propria, explicationem instituire: Sunt autem vasa, vestes, tempus, & huiusmodi cætera, quæ quamvis requirantur in ipso Sacrificio atque adeo eorum tractatio reduci etiam possit ad secundum huius Opusculi librum, ubi, ut modo diximus, agemus de iis, quæ ad Sacerdotem pertinent, dum actu celebrat, tamen hic magis æctus, propriusque locus esse videtur prærequiruntur enim ea, seu eorum electio, antequam Missa celebretur.

CAPUT PRIMUM.

De Vasis Sacris?

§. I. De Calice & Patena.

EX Rubricis Missalis Rubr. de præpar. Sacerdotis in Missæ reformato, apud Hurtad. disp. 4. de sacrificio Missali diff. 10. Calix & Patena debent esse ex auro, vel argento, si non totaliter, saltem, quoad cuppam. Possent esse ex stanno, concedit ob paupertatem Canon, cap. Ut Calix, de consecr. diff. 1. negatque posse esse ex ære,

vel aurochalco. Nam propterea tenent communem Theologi ex alia inferiori materia non posse: Adhuc ramen De lugo de Euch. disp. 10. sect. 4. n. 90. Romæ plerisque Calices totos ex ære, seu copro, Italiae Hispaniæ, & ceteris, mirumque esse eos Theologos, qui in illis consecrantur, id non advertisse.

2. Verum de novo, vel ex dicto ære, vel ex præstantino fieri cuppam, non concedo. Ratio est prædicta consuetudo iam in re gravi nunc usurpata, & ab omnibus Ecclesiis ut gravis recepta, quæ simul cum prædicta rubrica Missalis videtur concessionem illam Canonicam revocasse.

3. At potestne esse ex gemma pretiosa? Respondetur Si sit aquæ atque aurum vel argentum pretiosius, non repugno. Rubrica enim, Canoniceque conceduntur aurum vel argenteum Calicem, concedunt impliciter pretiosum, id est gemmeum, modò tamen gemma dicti modi, ut non sit periculum, quod effingatur, vel quod imbibat sacras vini species, ut ex Henric. bene notat Fagnandez præcept. Eccl. 1. lib. 3. c. 21. n. 13. Concilium dicto Ecclesiæ Valentiniæ, ubi magna veneratione celebratur pretiosus Calix ex lapide agatha, seu smaragdo tradunt usum fuisse Christum Dominum in ultima Cena. Sic Gavanti. in Rubr. Miss. part. 2. item 1. lib. 3. c. 21. n. 26. Fagnandez n. 13. citat aliquos non negem Bedam cap. 2. de locis sacris affirmasse fuisse argenteo.

Illud etiam ex Granado tract. 14. de Euch. Missæ num. 3. libens concedo, quamvis in Rubrica Missalis præscriptum præscribitur, ut Coppa Calicis & superius tenæ pars sit deaurata, id tamen non obligat gratiam sufficere ad vitandum mortale, quod sit ex argento, in eo ad vitandum veniale, quia ita usus obtinuit. 4. Atque ex hoc ultimo dicto conscientiam cum Sacerdotis olim sedavi, qui incidit in Calicem, & Patenam ex argento, & inaurato quidem, sed semicirculo aureo, ita ut partim aurea, partim argentea appareat, non potuisse ritè in illis celebrari, quia ad huiusmodi transpositionem, modo subit argentum, non adesse, saltem obligatio.

5. Dices. Si aurum maiori ex parte defuisset, ex alia parte emergere scrupulus posset, nempe quod auctoritas consecrationem. Respondendo neque hunc scrupulum iniciendum, dicam mox §. 5. n. 3.

§. II. De consecratione Calicis & Patenæ.

1. **C**alix, & Patena in quibus licet, ac ritè celebrari valet, esse debet consecrata canonice de consecratione, §. 1.

2. Consecrantur autem vel de iure ab Episcopo, vel ex Privilegio Romani Pontificis, qui ratissime illud concedit ab alio inferius. Ita Delugo de *Euch.* disp. 30. sect. 4. 1591. Debet tamen esse diversum privilegium, ab eo de benedicendis vestibus, de quo nos infra agemus nam in Patena, & Calice adhibetur unctio sacri Chrismatis, quæ non adhibetur in illis.

Privilegium primum consecrandi Calices.

AT invenitur tale privilegium alicui ordini Religioso, vel eius Prælati concessum? Respondetur. Triplex tale privilegium invenio. Primum est, ex Rodriq. in comp. res. 1. n. 7. pro Abbatibus concessum ab Innocentio V 111. per quod possunt soli Abbates Corporalia, aliæque ornamenta benedicere Calicibus (intelligit etiam Patenas) ut etiam aras consecrare Chrysostome sicut prius, ab aliquo Catholico Episcopo recepto, aliæque etiam pro usu exteriorum.

4. Notat tamen duo Rodriquez *ibidem*. Primo hoc Privilegium ipsis non licere uti extra Monasteria Ordinis, vel Ecclesias illis annexas, nisi de licentia Diocesani, aut Concilii Trident. sess. 6. de *refor.* cap. 5. est enim id excommunicatis Pontificalia. Secundo, alios Religiosos, quam communicantes in aliis privilegiis, tamen non in hoc Innocentij V 111. quantum ad consecrationem eorum, in quibus Chriftina intervenit non communicare, id enim non datur nisi veris Abbatibus, & quidem ex vi huius privilegij, benedicis licet ex vi aliorum, etiam non benedicis, ex Rodriq. in *com. ces.* 1. n. 3.

Privilegium alterum consecrandi Calices.

Secundum privilegium, quod hac re invenio, est illud concessum Patribus Societatis I. E. S. V. a Paulo III. licet debet non tam à Gregorio XIII. ut habet per errorem Portella in dubijs Reg. V. benedicere, in calice. n. 3. per quod possunt prædicti Patres in locis remotissimis, puta Infidelium, vel fides sacerdotales, Palas Corporalia, Calices (intelligit pariter & Patenas) Altaria, cæmeteria, si Episcopus Catholicus, qui ea faciat, ibi non adhibet benedicere, ac profanatas Ecclesias reconsecrare.

6. Vbi notat primo idem Portella *ibid.* hoc privilegium cum prædictis limitationibus, cum non restringatur ad Abbates, ut præcedens, posse uti communicantes in privilegiis, quales sunt Fratres Minores: & idem dicitur de alijs Mendicantibus, qui tam communicant, quod certe est probabile. Licet Fagund. *præcept.* Eccl. 1. 1. 2. 1. 1. n. 1. id neget ex eo, quia hoc privilegium solum Sacerdotibus Societatis I. E. S. V. concessum fuisse constat.

7. Notat secundo illud (si Episcopus ibi Catholicus non est) quoad Prælatos Mendicantium intelligi solum pro consecratione Calicis (adde, & Patenæ, & Altaris) nam Corporalia, aliæque ornamenta, in quibus non intervenit Chriftina, potest benedicere Prælati Mendicantium solum ex alio privilegio, de quo infra *suo loco*; At Sacerdos non Prælati ex eisdem Mendicantibus solum potest uti hoc privilegio cum prædictis limitationibus, nam quoad Calices consecrandos, tum ad alia ornamenta benedicenda; cum enim, qui non est Prælati, non habeat ex se, seu sibi concessum aliud privilegium benedicendi Corporalia, habeat autem hoc præfens, sed modo dicto, limitatum, solo hoc, in remotissimis partibus illis, uti poterit. Cæterum, an ex aliqua tandem concessione, Sacerdotes non Prælati ex Mendicantibus possint benedicere benedicere Corporalia, & similia, dicemus *suo loco infra* c. 3. §. 2. n. 9.

8. Noto insuper tertio, neminem ex Societate hoc privilegio Calices consecrandi uti posse etiam cum prædictis circumstantiis, nisi specialiter alicui ipsorum concessum sit à R. P. N. Generali, à quo privilegia omnia Societatis dependent. Ita Afcantius Tamburinus

tom. 1. de iure Abbat. disp. 17. questio 1. n. 40. Confirmatur quia ex una parte, in compendio, nestorum privilegiorum hoc exscriptum non invenitur: & ex alia ipse P. N. Generalis præscribit in præfatione dicti compendij, ne quis utatur privilegiis quomodocumque Societati concessis, quæ in dicto compendio, non sunt, nisi specialiter impetrentur ab ipso Generali.

Privilegium Tertium consecrandi Calices.

9. Denique idem Rodriq. comp. res. 13. n. 13. ait Provinciales Indiarum ex Minoribus (Adde tu, & alios cum eorum privilegiis communicantes) posse benedicere, hoc est consecrare calices, Episcopis in Provincia non existentibus, per Bullam Leonis X. & Adriani VI. eandemque facultatem posse committere, & communicare suis Fratribus. Quod privilegium diversum sanè est ab eo, quod modo retulimus n. 5. sed cum tere in idem coincidat, nulla indiget explicatione.

§. 111. De pena celebrantis in Calice non consecrato.

1. Peccatum mortale committi à celebrante in calice, vel patena non consecratis, quia sit contra præceptum in re gravi, certum est, quare hic solum præsumimus an in iure incuratur aliqua pena. Bonacina de *Euchar.* disp. 4. quest. ult. p. 9. n. 17. sic habet: Contra eum, qui utitur calice ligneo, aut calice non consecrato constituta est pena depositionis ab officio & beneficio, cap. ult. de celebrat. Missarum. Hac Bonacina; quod fortasse sumptit à Suario de Sacrament. disp. 81. sect. 7. §. Alia autem forma, qui sic ait (Et ideo in cap. ultimo, de celebratione Missarum deponitur Sacerdos, qui sine sacro calice consecraverit.)

2. Sed amabo te addeamus prædictum cap. ultimum, & videamus quid Episcopo Brixienti scribat in illo Honorius III. Litteras tuas (inquit) recepimus continentes quod cum super excessibus presbyteri Ecclesie S. Brigide inquireret, confessus est quod cum quadam die hostiam, & calicem non haberet in pane fermentato, & scypho ligneo, Missarum solemniter celebrare præsumpsit, & infra Intellecto iterum quod prædicta Ecclesia per malitiam dicti Presbyteri multipliciter ladebatur, inquisitionis officium iterum, ex eius Confessione invenisti, quod idem sine igne sacrificabat, & aqua. Cum igitur vel ex aperta malitia, vel nimia desipientia peccasse probeatur, mandamus, quatenus officio, beneficio perpetuo ipsum privet. Hac Honorius.

3. Vbi vides, Primum, hanc non esse penam universalem, sed illi peculiari presbytero infligendam. Secundo, esse eiusmodi penam velis extendere ad omnes, certe ad omnes similiter delinquentes: At, si bene notas ut notavit *ibidem* Glossa, Sacerdos ille quatuor peccata commisit. Primum celebravit in pane fermentato, quod non licet in Ecclesia Occidentali. Secundum, in scypho ligneo. Tertium, sine igne, hoc est sine candelis accensis. Quartum, sine aqua, quæ vino conferendo commiscenda erat; & contra hos omnes excessus, illa pena privationis officij, & beneficii fulminatur à Pontifice. Quomodo ergo ad celebrantem, in calice non consecrato tantum, extendere velis; Tertium, licet, qui in scypho ligneo celebravit, supponatur in vase non consecrato celebrasse, & licet item supponamus, in hoc Sacerdotem illum duntaxat, & non in alijs deliquisse, certe, quis non videt minus esse in calice auro, vel argenteo non consecrato celebrare, de quo casu nos loquimur, quam celebrare in ligneo scypho non consecrato? cum igitur paria peccata non sint, cur pari penam puniantur?

4. Stet igitur, non esse ullam penam infligendam contra celebrantes in calice, patenæque non consecratis.

§. IV. *An Calix, adde & vestes, aliaque similia remaneant consecrata seu benedicta, si in illis non sacris forte quis sacrificet.*

Calix, & Patena.

1. **Q**uamvis probabilis sit, cum Navar. Azor. Layman, Fagundez quos citat, & sequitur Delugo de Euch. d. 20. sect. 4. num. 9. & 92. hæc non remanere tunc consecrata, quia aliud est calicem sacrum, veluti ex naturali quadam consequentia, id quod fit per contactum sanctissimi sanguinis: aliud est, calicem deputari ad sacrificium, quod fit per benedictionem factam ab habente potestatem, quodque Sacri Canones semper requirere videntur. Tamen, est etiam probabile remanere consecrata. Ita Coninch. de Bapt. q. 66. art. 2. dub. unico, n. 15. sine, Niger Trimare. de Pryn. Celestin. apud Dian. part. 5. tract. 13. resol. 60. Ratio est, quia æquivalenter, limbo eminenter talis deputatio habetur per illum sacratissimum contactum. Favetque sanctus Augustinus allatus à Suario de Euch. d. 81. sect. 7. §. dico 2. circa medium, dum ait: *Sed & nos pleraque instrumenta, & vasa ex auro, & argento habemus in usum celebrandorum Sacramentorum, quæ, ipso ministerio consecrata, sancta dicuntur.*

2. Idque puto, tum si bona fide, tum si mala quis in calice & patena non consecratis celebret. Sæpe Ecclesia, num. 19. Ratio est, quia quoad nostram rem, eadem est paritas, semper enim adest prædictus contactus. Scio aliquos agentes de sacrificio in Ecclesia violata peracto, ponere discrimen inter peractum mala, & peractum bona fide: sed profecto difficultur, quo ad id, de quo loquimur, aptum discrimen invenire poterunt. Sic Delugo disp. de Euch. 20. sect. 2. num. 62. Laym. lib. 5. tract. 3. c. 5. n. 13.

Corporale, Pixis, &c.

3. **D**ico de Corporali, & pixide, de custodia, seu sphaera immeritate tangentibus sacras species esse probabile quod acquirant sufficientem consecrationem, seu benedictionem, eo ipso, quod in illis sacra ministeria exhibentur. Ratio est, quia iam continguntur, suo modo, à Sanctissimo Christi corpore, unde omnis benedictio promanet.

Vestes Sacerdotales aliaque ornamenta.

4. **D**e vestibus Sacerdotum, & Altaris ornamentis dico, non statim, ac in ipsis celebrat Sacerdos, benedici. Ratio est, quia non habemus contactum Christi Domini, sicuti in prædictis. Sed quia, tum in vestibus, tum in ornamentis non requiritur tanta consecratio non est improbable sufficere eam, quæ ex ipso sacro ministerio in illa redundat. Ita Dian. p. 2. tr. 14. resol. 9. Gavant. in Rubric. Missalis, p. 4. tit. 19. n. 21.

Ecclesia Violata.

1. **D**e Ecclesia violata idem dico: esse nimirum probabilius ex sacrificio ibidem peracto Ecclesiam violatam non reconciliari. Ratio est, quia non adest sacer ille contactus, reconciliati, tamen, dico esse etiam probabile, idque propter parem rationem modo dictam de vestibus Sacerdotis non indigentibus tanta consecratione; cum enim purgare materiam iam semel consecratam opus facile sit, poterit haberi ex ipso ministerio, in ipsa Ecclesia violata, peracto. Adde & auctoritatem extrinsecam multorum Doctorum id asserentium. Ita Diana ibid. citans Castrum, Avilamque; item Sæpe. Eccl. num. 19. & Henric. lib. 9. de Missa c. 27. n. 6.

6. Obicit Delugo de Euch. t. d. 20. sect. 2. n. 62. contra hos DD. Si sacrificij dignitas Ecclesiam pollutam reconciliat, sequitur Ecclesiam reconciliari, etiam in sequenti-

bus casibus. Primum, quando mala fide celebratur, quando ibidem celebratur in necessitate ex tione Episcopi. Tertio, quando Sacrosancti Canone, postea polluta Ecclesia, protequitur finem, sic enim facere debet, nam si non incipit nem, reliquæ obligatur Missam & discedit. In his, inquam casibus reconciliata remanet Ecclesia, quia semper eadem est sacrificij dignitas. Alii obicit solvetur n. 9.

7. Hæc diluere pertinet ad prædictos Doctores, tamen ego probabilem dixi coram sententiam, etiam subij respondendi.

Ad primam ergo sequelam, libens illum propter rationem dictam n. 1.

Ad secundam, quid si etiam illam concedamus tamen Episcopus limitet pro illa sola vice, tum non ex vi violationis, sed ex vi talis prohibitionis poterit extra illam necessitatem ibidem celebrare, qui celebraret, non incurreret in penas furti in Ecclesia latas contra celebrantes in Ecclesia violata celebrantes in loco interdicto ab Episcopo.

Ad tertiam dicemus, per illam Missam inchoatam ante pollutionem, sed continuatam postea non obligari Ecclesiam, quia Canones per quandam in revigilantiâ sacrificij incepti, disposuerunt inchoatam apte violationem inceptoque Canone ac si tota absoluta fuisset, & veluti pertinere ad tempus ante dictam violationem. Unde cum missa non indicatur esse postea, non poterit à DD. dici per illam Ecclesiam violatam solvari. Neque ex canonibus positivis est spectanda prioritas, vel politia physica, sed sufficit plerumque moralis, seu canonica sacræ Canonibus disponentibus. Certe sic dicta violationem moraliter reputatur à iure hodierna, inchoatam ad recitandum matutinum huius diei: non videtur adine ad non laborandum die festivo. Sic etiam Missam mediam noctem Natalis Domini, quæ coram Summo Pontifice celebrari solet indicatur ex quadam fide seu dispositione Pontificis facta ipso sic volente post mediam noctem, seu pertinere ad diem sequentem nam propterea, qui illi interfuerit, satisfaciunt peraudiendi Missam in die Natalis. Sic Delugo de Euch. disp. 15. sect. 2. n. 57. Simili igitur modo Missa inchoata ante violationem, & absoluta post, disponitur à iure esse absoluta antea; & ideo tandem violationem nullatenus potest.

Ecclesia & Altare non consecrata, seu non benedicta.

8. Iam verò de Ecclesia non consecrata, live non benedicta, & altari non consecrato, si quis forte in illis celebrat. Dico certum esse nihil, & illis non remanere consecrata, nec benedicta, nec deputata ad sacrificium. Mihi quia non continguntur à sacratissimo Christi corpore, & sanguine. Aliis, tum propter eandem rationem ex absurdo, quia si ipso sacro ministerio statim fierent, omnia Oratoria, & Altaria, etiam in Caltris tum etiam sub dio, essent consecrata & deputata ad sacrificium, postquam in eis ex quacunque causa consecratum fuerit, quod, ut clarum incoveniens, à nemine admittitur.

9. Quod si his obicias: cur Ecclesia violata ex probabilis sententia moro dicta n. 5. reconciliatur si ibi sacrificium peragatur, non autem consecratur, seu benedicitur si in illa consecrata celebratur? Respondere possum, quod ut ibidem dictum est, plus requiritur ad inducendam consecrationem, seu benedictionem in materiam profanam quam ad purgandam materiam iam semel consecratam seu benedictam.

§. V. Quando Calix, & Patena amittant consecrationem.

1. **A**mittitur consecratio per fractionem, vel per aliam diminutionem, quæ illa inutilia reddit, incepta ad usum sacrificij. Ita Delugo d. 1. c. de Euch. n. 93. Quare de quodam Calice, qui modicissimum men habebat in fundo cippæ, quod tamen promittitur

rea, cum diminutionem non passus fuerit, nequaquam alius est. Neque enim, si ferrum v. g. igne ad fornacem excandescat, diversum sit ab eo, quod erat.

Initas dum est ita igneus Calix, fit ineptus ad sacrificium, ergo iam amittit consecrationem. Respondeo etiam quando Calix immundus sinegmate, seu sapone, ut abstergetur, obvolvitur, est ineptus ad Sacrificium & tamen non amittit consecrationem: neganda est igitur consequentia, quia non fit ineptus veluti quoad substantiam, sed solum quoad circumstantiam accidentalem, quæ facit, & sine vasis mutatione tollitur.

6. Illa per hanc occasionem est aliquorum sententia corrigenda, non enim est verum, quod aliqui, universa- liter, affirmant per ictum mallei Calicem, vel Patenam amittere consecrationem. Ita Azor. aliique quos citat & sequitur Tambur. de *jur. Abb. tom. 1. d. d. 23. quest. 3. n. 6.* Sane si per ictum frangatur, vel ineptus, quoad substantiam pro sacrificio fiat, amittere non est dubium: At si ineptus non fiat cur dici possit amittere: ex Bonac. de *Euch. d. 4. quest. ult. p. 9. n. 19.* amitteret, etiam si in terram, super lapidem Calix sine ulla prorsus mutatione concideret, quod nemo dixit. Imò licet aliquantulum tunc contorqueretur, ita ut mallei vi, cum dexteritate continuari possit, non amitteret; quia semper remanet idem consecratus Calix, ut ex dictis patet.

§. VI. De aliis Vasis in Sacro Ministerio adhiberi solitis.

Pixis, seu Ciborium, sphaera seu lunula, & quodcumque aliud vas, in quo servatur immediate sacratissima Eucharistia, ut item fistula aurea, per quam Sanctissimum Sanguinem, in Missa solemnè Summus Pontifex attrahit, consecratione non indigent, nec benedictione. Ita Suar. de *Sacr. d. 1. sect. 7. §. 2. obiter* Delugo de *Euch. d. 20. sect. 4.* Hurtad. de *Sacrif. d. 4. diff. 10* aliique. Quia tamen, in Rituali Romano ponitur propria Pixidis benedictio, benedicenda erit ex congruitate: quam doctrinam extendit Layman l. 5. c. 6. n. 22, ad vasculum, ubi servatur sacrum Christum.

2. Neque dicas: Calix est consecrandus, ergo, & Pixis: Ne id dicas, inquam, quia in requisitis à iure, non est aptum argumentum, à paritate, Adde & adesse congruentiam disparitatis; siquidem, in Calice, per se & semper, si Sanctissimi Sanguinis consecratio, per quam primo fit praesens Christus Dominus; in pixide verò, ut etiam supra Corporale, non nisi per accedens, si quando adiunt multa particula consecranda, per se enim sacratissimum Corpus, in manibus Sacerdotis consecratur. Quod hæcenus dictum à me est impugnat Diana. Is enim cum retulisset, mea iam dicta verba, incipiendo ab illo (adde, & adesse) sic habet. Hanc distinctionem in ordine ad reverentiam debitam Eucharistiae, nullus est, qui non videat esse metaphysicam; siquæ ex illa sequerentur, neque Patenam, neque Corporale esse consecrandum, vel benedicendum; quia in ipsis per accedens Corpus Christi consecratur. Nam, ut vult Tamburinus, Corpus Christi per se consecratur in manibus Sacerdotis. Sed hoc dicere est absurdum. Ergo, &c. Hæc Diana quæ in tribus placere non potest.

Primo, quia amittit argumentum, cui ego verè innitor, nempe ductum à non requisitis à iure.

Secundo, quia quam ego Congruentiam appello, ipse ita versat, ac si vellem, illam esse convincentem rationem.

Tertio, quia hanc eandem Congruentiam inde impugnat, quod sequeretur Patenam, & Corporale non esse consecranda, vel benedicenda.

Sed quæso te, dividatur dictum, ne detur ansa labendi. Aliud enim est, loqui de Patena, aliud de Corporali: & aliud, de Consecratione, aliud de Benedictione. Nam primum quidem noster hic sermo est de Consecratione, non de Benedictione: sic enim proposui initio huius n. 2. [neque dicas Calix est consecrandus, ergo & Pixis] Cur ergo à Consecratione, amice Lector, transitis ad Benedictionem? Deinde, aliud est decernere de Patena, aliud de

efficit ita artificiose concinnare, ut vix præteritus defectu apparere possit; idque sine ulla calicis immutatione, dis-
am consecrationem amisisse; quia propter illud fo-
amen, unde sanctissima species exudebant, aptum ne-
quaquam remaneret ad sacrificium.

Hinc inferunt Doctores *ibid. & passim*: si in cali-
ce non tornatili, separatur per fractionem, cuppa à pede cum
hic Calix ineptus ad sacrificium, perdi consecratio-
nem: non perdi autem in tornatili, quia licet, sit partes
separatur, non sit aptus ad sacrificium, cum conse-
cratio fuerit in utraque parte per modum unius exhibi-
ta, tamen cum rursus partes conjunguntur, est aptus:
& ex alia parte est idem moraliter Calix, qui erat prius,
quare erit sicut prius consecratus: hæc enim arte fa-
cta, ut v. g. horologium, si dissolvantur eius partes, &
iterum uniantur, eadem sunt, ac erant antea; non sic
fragantur, & iterum artificis ministerio compagi-
entur.

3. Quid si Calix (idem de Patena) argenteus in in-
teriore cuppa inauratus perdat sensum omnem inauratio-
nem? Dico cum Hurtad. de *Sacrif. d. 4. diff. 10* non amitte-
re consecrationem, sicut etiam nec amitteret, si non
esset inauratus, & attritione paulatim nova superficies
appareret. Ratio utriusque est, quia semper remanet
idem Calix.

4. Dixi (Argenteus) nam si forte sit, de antiquiori-
bus (quales adhuc persunt Romæ) ex stanno, vel ære
inauratis, aurumque totum, vel ex maiori parte abra-
sum esset; propter aliud caput amovendum esset à sacri-
ficio, nempe, quia non esset ex apta materia, ut supra
vidimus. Dices: At tunc erat apta materia, & ex alia
parte nunc, quamvis ablato auro, idem Calix perseverat,
& consequenter per nos perseverat consecratio, ergo
cur erit amovendus? Respondeo. Urget hæc ratio, nam
propterea illud prius, quod nos diximus, esset consu-
endum, hoc posterius, quod tu urges, non condemnan-
dum.

5. Im Calix eiusmodi, ex cuius concavo abrafum
est paulatim totum aurum, si de novo ab Artifice inau-
ratur, amittit consecrationem, ita ut nova consecra-
tione indigeat?

Plures amittere putant Palad. Armil. Ang. Tabien.
Azor. Suar. Valq. Regin. Bonac. Hurtad. de *Sacrif.*
d. 5. diff. 10. & Dian. 2. p. 11. n. 15. ref. 3. Ratio præcipua est
quia ponitur nova superficies auri, quam superficiem
mox tæctorus est sanctissimus Sanguis, quæ cum tota
nova fit, consecrata non est. Neque dicas superficiem
esse accessoriam, & minus principalem, atque adeo de-
bere sequi partem principalem, quæ est totus Calix,
qui est ex dictis n. 3. consecratus; ne id dicas (inquiant)
nam superficies, quamvis quoad quantitatem sit
minor pars tamen quia ipsa tangit immediatè sacras
species, pars magis principalis dicenda est.

6. Alij probabilius putant remanere consecratum.
Sic Delugo de *Euch. disp. 20. sect. 1. n. 95.* Dian. 2. p. 11. n. 15.
ref. 3. Laym. Coninch. ab eodem citati. Ratio præcipua
est, quia est idem Calix, sicut eadem est Ecclesia conse-
crata, si de novo dealbetur, neque enim oportet eam
iterum consecrare. Nec inauratio, ut dicunt prædicti,
est pars principalis, est enim accessoria, sicuti quando
pars modica Corporalis reficitur, etiam si refectio ea-
dat in partem, quæ occupetur ab integra particula, non
erit, nisi pars minus principalis, & accessoria.

7. Dices cum Suatio, si una cuppa subtilissima auri
poneretur intra cuppam talis Calicis, indigeret conse-
cratione; sed ita se habet illa superficies auri novi, ergo
&c. Respondeo, negando minorem, quia in nostro ca-
su, est unum & idem vas, in casu Suatii, est duplex.

8. Dices iterum. At ad novam eiusmodi inauratio-
nem, igne opus est, atque adeo Calix videtur mutari, &
non remanere idem. Respondeo, certum est, si Calix ali-
quo tandem modo efficeretur alius, vel frangeretur
non esse in casu proposito, at si ut aurum superaddatur
Calix solum excanduerit, non erit mutatus, ac propte-

de Corporali. Aio enim, Corporale esse benedicendum ut dixi hoc eodem lib. 1. cap. 5. § 3. & item Pixidem esse ex congruitate benedicendam, ut dixi modo num. 1. quam solam benedictionem ipsis sufficere iura censuerunt.

Aio item, Patenam non indigere consecratione ex eo capite, quod in illa per se Christi Corpus consecratur: sed ex alio capite seu congruentia, quæ sufficiens visa est Ecclesiæ, eamque explicuit in oratione, quam Episcopus recitat in consecratione Patenæ. In Pontif. Rom. d. Consecr. Patenæ, & Calicis [Remus, inquit, Fratres Charissimi, ut divinæ gratiæ benedictio consecret, & Sanctificet hanc Patenam, ad constringendum in ea Corpus Domini nostri Iesu Christi, qui Crucis passionem sustinuit pro nostrum omnium salute.] Hactenus oratio. Quoniam igitur in Corporali, & Pixide, neque consecratur, neque per se constringitur Corpus Christi; Ideo iudicavit Ecclesiæ, satis ipsi esse benedictionem, eamque ex congruitate ducto ex contactu ejusdem Christi Domini nostri. At voluit in Patenæ, & Calice consecrationem adhibere quia in ipsis, constringitur Christi Corpus, & conficitur Christi sanguis. Ego autem in hoc n. 2. solum memini de Consecratione sanguinis, quia solum propositum fuit argumentum de Calice, non de Patenæ. Denique illud etiam hic observa, quod si Ecclesiæ non iudicatur, esse quid Metaphysicum, requirere consecrationem in Patenæ, quia in ipsa constringendum est Corpus Christi: nec iudicandum, quid Metaphysicum esse, requirere Consecrationem Calicis, quia in ipso Christi Sacratissimus Sanguis est conficiendus.

3. Nec item in iure determinata est materia, ex qua constanda sint Pixis, Sphæræ, & prædicta similia. Sic Suar. dist. sect. 7. Hurtad. d. diff. 10. Marchin. de ord. tract. 3. p. 3. c. 3. num. 6. consulendum tamen, fieri ex auro, vel argento: Quare si ex meliore materia fierent, ut ex solida gemma pretiosa, facilius acquiescerem, quam acquievi supra c. 1. §. 1. n. 3. in Calice, quia hic non est illud periculum imbibendi sanguinem.

4. Si propter paupertatem Pixis, vel Sphæræ fieret ex alia materia inferiore, v. g. ex stanno vel ære non fore mortale docet Suar. ibid. §. Tertio obiter, sub finem: multo ergo minus si ex ære inaurato.

5. Nota autem hic tria. Primum, hæc Vasa posse ab eo benedici, qui habet authoritatem benedicendi omnia ornamenta, præter ea in quibus adhibetur sacra unctio: in his enim iam illa non adhibetur. Sic Delugo de Euch. d. 20. sect. 4. n. 96.

Secundò, ibid. intra dictam Pixidem non esse necesse ponere aliud vas lineum benedictum benedictione Corporalium; ut putavit Vasquez, ductus ex consuetudine cuiusdam Ecclesiæ; quia id, nec in iure fundatur, & obstat communissima aliarum Ecclesiarum consuetudo. Tertio (ut id obiter dicam) non valere illam paritatem. Calix, imò eadem Pixis plena particulis, quando fit consecratio, debet esse supra aram lapideam, ut infra c. 5. §. 1. n. 4. dicitur, ergo Pixis quando servatur cum Eucharistia in tabernaculo, debet eam servari super aram. Non, inquam valere, siquidem satis est, si servetur supra Corporale, ut contra Vasq. citatum, & non approbatum à Delugo d. 20. de Euch. sect. 4. num. 97. docet ipsa praxis, & quadam congruentia, quia nimirum in Pixide tunc non fit consecratio, sed quod consecratum est, custoditur.

6. Cætera Vasa, nempe Tabernaculum, seu Custodia, intra quam obsevat Pixis custoditur; Phialæ seu Ampullæ, ubi servatur vinum & aqua; Pelvis & Vas, quibus manus Sacerdotis in Missa abluntur, & similia, utpote aliquantulo remotiora à sacro Ministerio, benedictione multo minus egent: Ex Suario dist. d. 81. de sac. sect. 7. §. ult. Munda tamen sunt, quantum fieri potest, & reverentiam Sacramento debitam.

CAPUT II.

Quis cultus Sacris his Vasis, & similibus debeat.

1. Pura quæ sparsim hac de re suis in locis dicenda, ideo huc reducimus, quia hic colligere expeditius existimavimus.

Circa tria autem eiusmodi cultus versari poterimus, circa contactum eorum. Secundò, circa usum profanum, sive scilicet, quæ sacris his instrumentis ad usum communem, sive communibus utatur, seu ea convertat ad usum aliam de singulis.

S. I.

2. Certum est primò, Calices, & Patenas, quæ ad sacris Eucharistiæ speciebus sunt, & omnia, quæ in ipsum consecrationem, Christumque designant, ut Aras, & Agniquæ cerei non debere ex contactu, nec a manu, immediate, propter reverentiam, & scemini attingi: Attingere autem citra contactum non esse mortale, certum sit; imò si subsit casualitas, quia non videtur res ex se gravis, ac proinde iusta causa exculpationem facile admittens. Ita Sac. disp. 81. sect. 8. An sine causa sit veniale, morale disputabimus.

3. Dixi (vacua) nam quando continent sacra Eucharistiam, sicut etiam Pixides, Ciboria, & similia, do eadem continent, contingi sine mortali non sunt, nisi à Sacerdotibus, & in aliquo casu, de quo sumus in opusculo expedienda Commun. cap. 6. in illis, id requirente summa Christo Domino debita reverentia Eucharistiam ipsam, Christum & Oleum sanctum tangere, grave etiam quid est, unde à laicis, & clericis non Sacerdotibus tangi hodie non licet. Bonac. in 1. decal. præc. d. 3. q. 1. p. 4. n. 13. Azor. tom. 1. c. 9. q. 9. esto aliud tulerint præfata tempora quando Eucharistia in manus fidelium ab ipsis assumenda pergebatur Azor. ibid. q. 12.

4. Certum est secundò, alias vestes benedictas, nec sacram Eucharistiam immediate contingere, & Christum unguntur, ut sunt Mappæ, vestes sacerdotales &c. esse concessum omnibus ea contingere. Sic Sac. disp. 8. de sacram. sect. 8. §. Tertium exemplum. Laym. lib. 5. tr. 5. §. 2. 6. n. 20. Idem puto de Sacris Sanctamentis liquiss, idemque quotæ eas gestandis, sentio, licet eas thecis inclusas, gestare & transferre, imò & in processibus publicis portare laicus potest. Ratio horum est, quia hæc cum debita reverentia exhibere non est se malum, & nulla in contrarium extat prohibitio, de Adoratione, p. 6. n. 15. Sanch. lib. 2. in decal. c. 43. nam alique satis superque diluunt.

5. Certum est tertio Pixides, Ciboria, Sphæræ, & lunulas, etiam si benedictæ sint, posse ab omnibus contingi sine ulla culpa, quando nondum sacram Eucharistiam continerunt. Ita Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 12. Ratio est, quia ex una parte sacro Chrismate non sunt unctæ, & Calices, & Patenæ & ex altera, reverentiam illam contactui sacrarum Eucharistiæ speciebus debitam non traxerunt.

6. Idem sentio de Corporalibus, Pallis, & Porcionibus, non solum quando ad sacrum usum nondum fuerunt adhibita, sed etiam quando post sacrum usum soluta fuerunt. Ratio est quia licet tunc ex Bonac. de Eccl. 4. q. ult. p. 9. n. 24. aliisque, non sint iterum benedicenda, cum per solam lotionem benedictio ab eis non deferatur, atque adeo simpliciter nova non sunt, tamen soluta, moraliter censentur perinde ac si essent nova.

7. Sed quid postquam hæc dicta num. 3. contingerent